



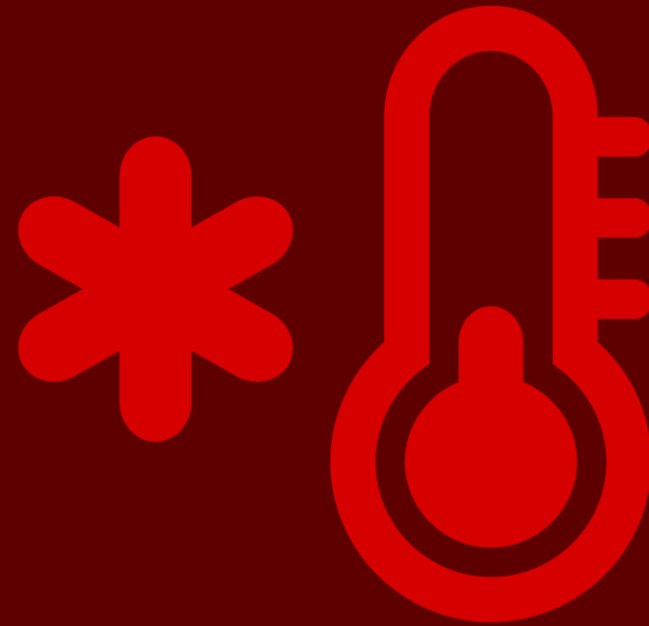
Konferens Säker järnväg

Håll huvudet kallt

Väderberedskap vinter 2025-2026

Sören Stark

Trafikverket



Vi är beroende av varandra
för att lyckas med vårt uppdrag





Ska vi lyckas måste vi ha god
framförhållning och arbeta med
förbättringar genom samverkan och
framåtblickande

Från normalt trafikläge





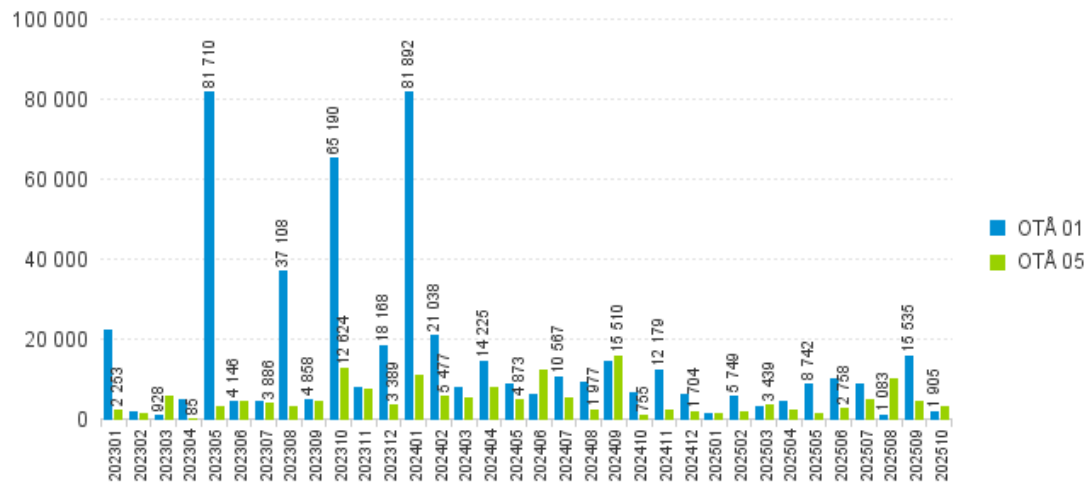
...till utmanande väderförhållanden

Uppföljning efter varje årstid

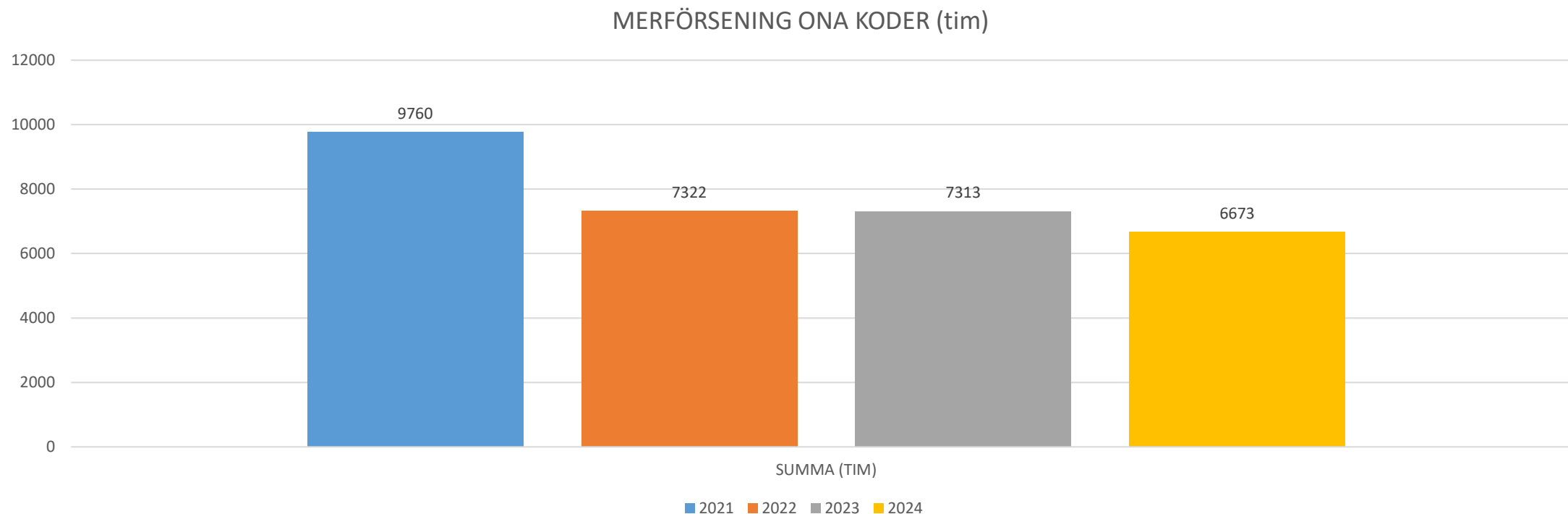
- Olyckor/Tillbud och yttre faktorer
Natur och väderhändelser
- ”Infrastruktur” - Skador på signal- och elanläggning, spår- och spårväxlar och framkomlighet
- ”Järnvägsföretag” - Störningar orsakade av exempelvis lok- och maskinfel och terminal och plattformar

Statistik hämtats från Trafikverkets datasystem, främst LUPP, på utvalda orsakskoder

OTÅ 01 Urspårning och OTÅ 05 Uppkörd växel Registrerad Merförsening 2023-2025



Merförseningar 2021-2024



Det har varit en kraftig utvecklingen av ökat antal tåg på den svenska järnvägen. Trots det en förbättring i genomsnitt på 8% per år. Den positiva utvecklingen beror till stor del på starkt samverkan i branschen, utveckling av arbetsmetoder och bättre kontroll.....



- Arbetsätt som fungerar effektiv
- varje dag, året runt med arbetsätt som ger resultat

Väderberedskapsnivåer

Syftet med nivåer är att skapa ett enhetligt arbetssätt för alla berörda parter, både internt och externt. Nivåerna speglar förmågan och kapaciteten att möta stört läge. Att samtliga har samma information när reduceringsplan aktiveras i bilagepaket på respektive trafikledningsområde. ROL ansvarar för att kommunicera beredskapsnivåer.

SMHIs varningar är viktiga beslutsunderlag för samhället som kan leda till åtgärder hos myndigheter och kommuner för att förbereda/hantera störningar.

Förnyat vädervarningssystem hos SMHI: "Konsekvensbaserade varningar" ligger till viktig grund för regionala förberedelser/hantera störningar. **när vädret väntas medföra konsekvenser eller störningar** i samhället.

Forskningsprojektet Järnvägsväder

Väderrognoserna är riktade mot och visar risken för lövhalka, Snö och frost/is och övriga händelser (spår, växel, signal, kontaktledning, fordon) som kan inträffa i anläggningen

Det ligger i allas ansvar att vidta åtgärder för att kunna hantera en större händelse.

Väderberedskapsnivåer

Nivå 1

Det kan finnas behov av omfördelning av resurser, förstärkning och vidtagande av operativa åtgärder. Förseningar i tågtrafiken kan förekomma. Till exempel vidta förebyggande åtgärder såsom extra väderbevakning.

Nivå 2

Faktiskt behov av omfördelning av resurser, förstärkning och vidtagande av operativa åtgärder. Inskränkningar i tågtrafiken, genom förseningar och reducerad trafik.

Nivå 3

Alla tillgängliga resurser tas i anspråk för att hantera och lindra konsekvenserna av en mycket besvärlig situation.

Nivå 4

Extraordinär situation som kräver omfattande restriktioner och avstängningar

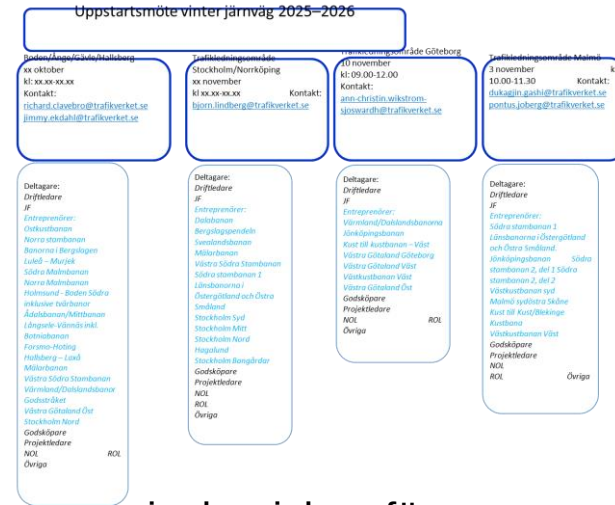
Fokusområden vintern 2025-2026

Förberedelser är centralt för att säkerställa en god beredskap

- Uppstartsmöten för att säkerställa att samtliga står redo inför kommande årstid.
- Beredskapsplanerna beskriver nationellt och hur vi förebygger och vidtar åtgärder på järnväg
- Vinterberedskapen är en viktig del i våra baskontrakt
- Fokus på att samtliga arbetar med årstidförberedelser
- Veckomöten, deltagare från branschen återkoppling föregående vecka och kommande risker

Fokusområden under vintern

- Beakta risken för låg axellast i samband med snödrev och svårforcerad drivbildning och därigenom minska risken för urspårning. Omfattar samtliga järnvägsföretag då snörelaterade trafikeringsutmaningar kan uppstå på flera ställen i landet.
- Säkerhetsställa bärighet och funktion av snögallerier för att skydda spåret mot snödrev och svårforcerad drivbildning.
- Snöröjning bangårdar. Tillgängliga driftplatser och plattformar.
- Uppställda fordon/vagnar på driftplatser. Effektivt nyttjande av befintlig infrastruktur.
- Använda och avropa Trafikverkets större vintermaskiner och röjningsresurser effektivt.
- Löpande information till samtliga under vintern.
- **Vinterkolskenor på strömavtagare och tätare översyn.**
- **Uppkörda växlar.**

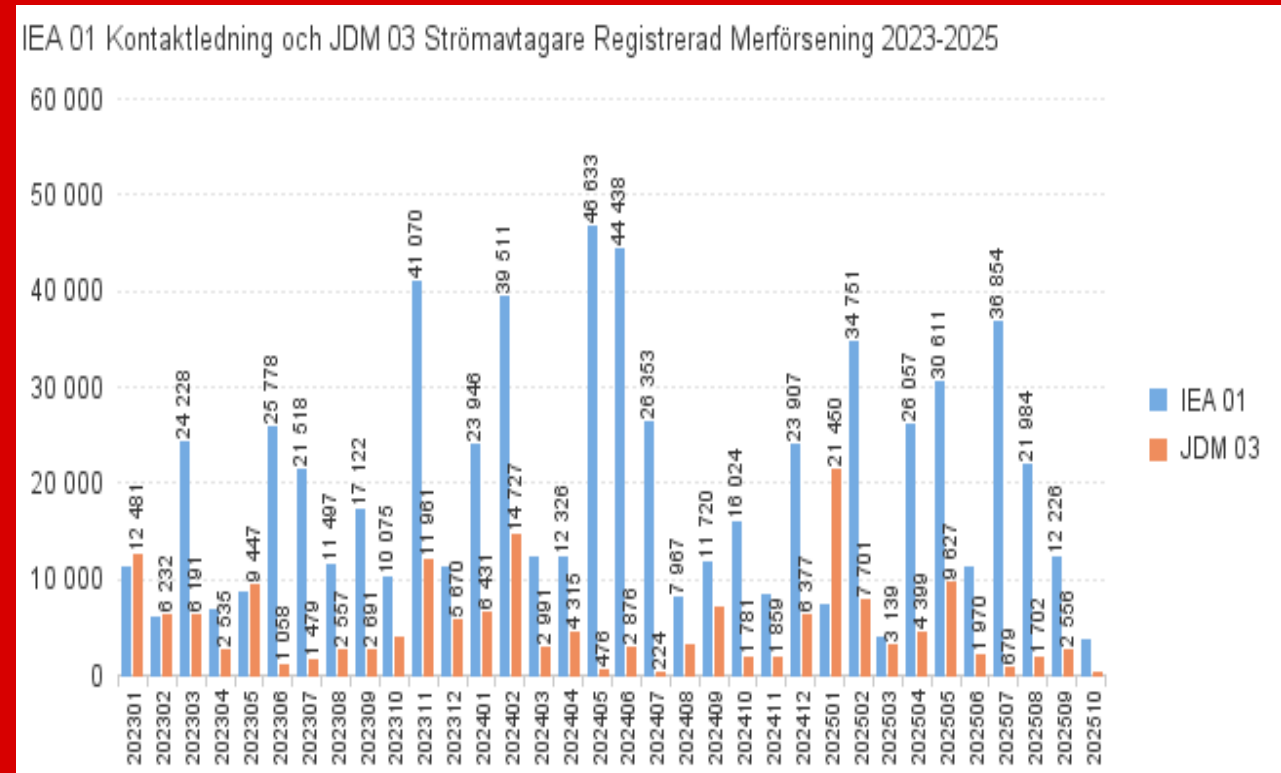


Kontaktledning IEA01 och Strömavtagare JDM03

- Använda vinterkolskenor på strömavtagarna vintertid.
- Tätare intervaller av strömavtagarna vintertid.
- Väderstationer

Erfarenheterna visar att vinterkolskenan har ett betydligt bättre skydd vintertid än dagens standardskenor som i stor utsträckning används året runt. Enkelt beskrivet är att kolet går ner på sidorna om aluminiumet på kolslitsskenan, vilket skyddar övergången mellan kol och aluminiumdelen från gnistsprut, fukt och ljusbåge. Även limmet klarar av en högre temperatur och har också en betydligt större limyta vilket gör vinterskenan mer tålig

Antal händelser/År	2023	2024	2025	Summa:
IEA 01	1169	1223	891	3283
JDM 03	361	348	279	988

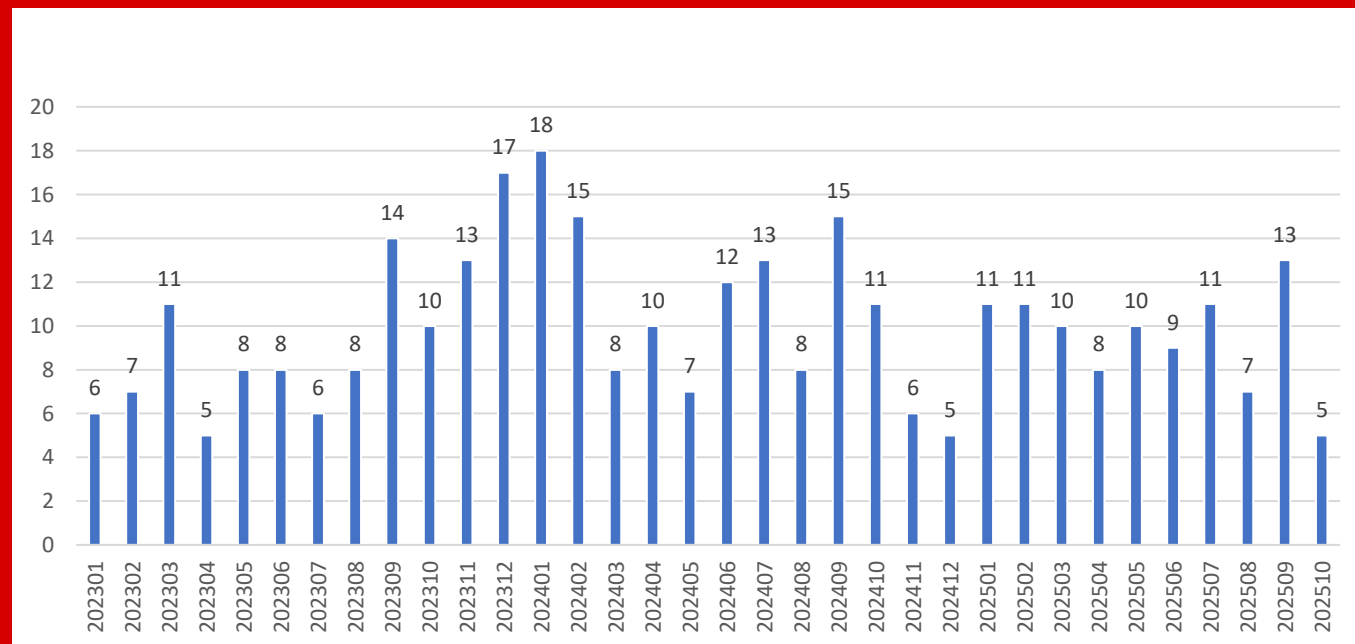


Uppkörda växlar OTÅ05

- JF och Entreprenörer genomför Informationskampanj till förare och underentreprenörer.
- Ta fram en separat utbildning alt. komplettera grundutbildning.
- Uppdatera TDOK hantering av växlar, TDOK 2017:0701

Kostnaden för uppkörd växel 250 000 kr till 1,5 milj.

Antal händelser/År	2023	2024	2025	Summa:
OTÅ 05	113	128	95	336



Nationella samordnare i beredskap vinter 24/7



Nationella vintersamordnare

- Vintersamordnare finns tillgängliga 24/7 under perioden v 47–11 i syfte att öka proaktiviteten och göra bedömningar rörande eventuell insats av nationella snöröjningsresurser.
- Är ett primärt stöd till NOL och underhållsdistrikten.
- Informera internt och branschen kontinuerligt om kommande risker.
- Vintern 2024-2025 har större vintermaskiner avropats och förflyttats över större delen av landet i större omfattning än tidigare år.

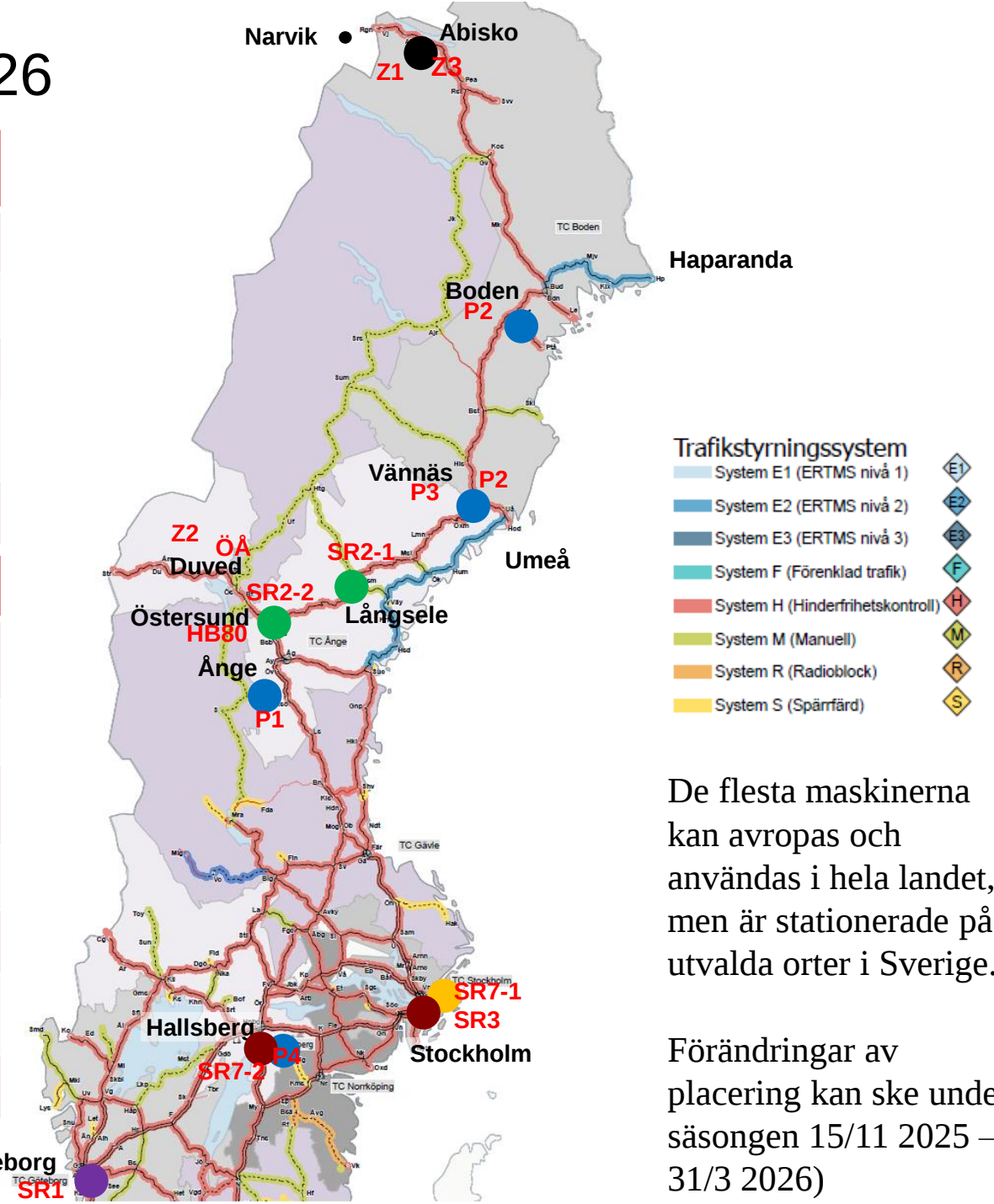


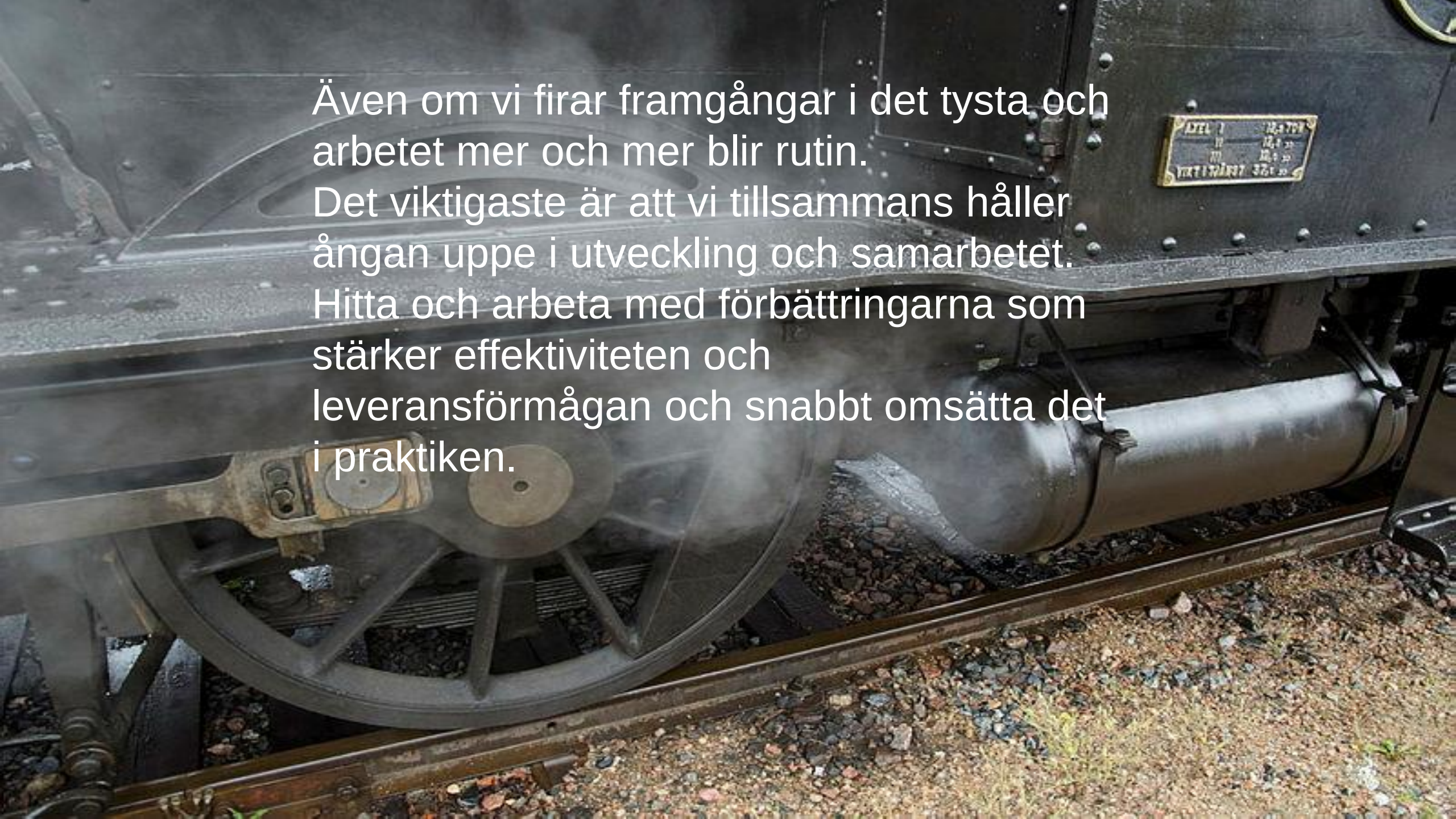
Placering av större vintermaskiner 2025/26

Tr V	Fordon	Littra	System	Placering	Kommentar
1	Zaugg 1	Z1	H, S	Abisko*	I drift
2	Zaugg 2	Z2	H, S & E2	Duved	I provdrift under vintern
3	Zaugg 3	Z3	H, S & E2	Abisko	I provdrift under vintern
4	Beilhack	HB80	H & S	Östersund	Reparation (Förhoppningsvis redo till vinter 25/26)
5	Överåsen	ÖÅ	H & S	Duved	Inhyrd från Inlandsbanan

Andra	Fordon	Ant	Littra	Placering
Railcare	SR700 "Stor snösmältare"	2	SR7-1 SR7-2	Stockholm Hallsberg
Railcare	SR300 "Mellanstor snösmältare"	1	SR3	Stockholm
Railcare	SR200 "Plog"	2	SR2-1 SR2-2	Långsele Östersund
Railcare	SR100 "Liten snösmältare"	1	SR1	Göteborg
Infranord	Ploglok (Tb)	1	P1	Östersund
Infranord	Ploglok (Tb, ETCS)	2	P2 P3	Vännäs Boden
Infranord	Ploglok (Tc)	1	P4	Hallsberg

* När Zaugg 3 är godkänd flyttar Zaugg 1 till Boden



A close-up photograph of a steam locomotive's side, showing the large flywheel, connecting rods, and a horizontal steam cylinder. Steam is rising from the engine. A small rectangular plaque with text is visible on the upper right side of the locomotive's body.

Även om vi firar framgångar i det tysta och arbetet mer och mer blir rutin.

Det viktigaste är att vi tillsammans håller ångan uppe i utveckling och samarbetet. Hitta och arbeta med förbättringarna som stärker effektiviteten och leveransförmågan och snabbt omsätta det i praktiken.

Frågor